

HuFiHuFiHuFiHuFiHuFiHuFiHuFiHuFiHuFiHuFiHuFi

Hungária fiataljai Ifjúsági rovat

Rakd el a HUFI minden számát úgy, hogy - mint kis „könyvecske” - a kezed ügyében legyen. A néprajz, néptánc, cserkészélet gyöngyszemeit gyűjtögetjük számodra!

Szent István ünnepe

Szent István, István király, első királyunk, a magyar jelkép, az útmutató államférfi. Augusztus órá emlékezteti a magyarokat. Pedig hány nemzedék élt s halt meg azóta. Mennyire és milyenre változott meg a világ...

Azonban Szent István tiszteletére még mindig sor kerül. Régen Buenos Airesben évente volt egy „Szent István bál”. Egy amolyan galaest, egy lényegében felületes háttér-rendezvény. Ezzel szemben az idén **Leidemann Sylvia**, két fiatal zenésszel és majdnem az egész ZIK diák és tanári karával egy igazán kedves, bensőséges és nem kevésbé elgondolkodtató

zenés előadást állított össze. Mert Szent István tiszteletére énekelt a magyar kórus valamennyi tagja, és közreműködtek az iskolánk válogatott jó hangú nagylányai, ügyes furulyázó kisművészei. Több hétvégen keresztül készültek a teljesen újszerű, szinte kísérlet jellegű műsorra.

Telt ház előtt történt, és őszintén mondom, szép volt! Vegyes tartalmú népdal-

feldolgozások, kórusművek szólaltak meg. Vidám tapsvihar ünnepelte meg a fellépőket. A ZIK diáklányait igen szorgalmasan és kitartóan (szemtánúja voltam) Gorondiné Judit és Fóthy Zsuzsi iskolaigazgató tanította be a különböző

népdalokra, zsoltárookra, amelyek több szólamra és hangra készültek. Ahhoz képest, hogy a lányok nem kórusénekesek, bevallom kiválóan adták elő.

Gratulálunk az eredeti koncertelkészüléshez, a gyerekeknek, mindenkinek, aki megdolgozott e szép eredményért!

(ZK)

(a témához l. továbbá 6.o.)

Havi „HUFImondat”:

A tekintély tisztesség és megbízhatóság, de a vele járó hatalom is. Szárnyakat növeszt a válladra! Kezeld óvatosan!
(ZK)

Olvasunk... és gondolkozunk:

Árva rigófütty?

Október a magyaroké, jöllehet az egész reményeket fűző világé. A szabadság illata lebeg a levegőben. Történeteket boncolgatunk, emlékeket idézünk; van olyan, amely megfájdítja szívünket, és olyan is, amely a valóságra ébreszti gondolatainkat. Rettegek attól, hogy netán elmúlják az, ami értelmet ad az életünknek.

Az én életemnek a magyarságomhoz fűződő meggyőződéseim adnak értelmet. A rutinosodás, az általános közöny előtt bizonytalansággal, némi félelemmel. A nem meggondolt, szokásból ismétlődő mindennapi magyar szertartásaink elenyhülése. Mert az élet olyan, mint egy vászon, amelyre festegetjük a színeket. Minden árnyalat egy hangulat, egy esemény születése vagy elmúlása. Ettől félek... Minden elmúlik, a színek kifakulnak, elmosódnak, a hangulatok elpárolognak, mint a köd...

Alkalmadtán úgy látom „magukat”, buenosai magyarokat, mint a fák lombjaiba bujdosó piciny verebeket. Ott építünk fészket, meg is bújunk benne. Az erősebbek el-elrepülnek táplálékért. Visszahozzák, osztogatják a kisebb, tatógó csőrűeknek. Majd ismét szárnycsapkodás, újabb repülés. Egyesek nem is jönnek vissza, egyesek éheznek a fészkekben. Egyesek fáradtan térnek vissza, egyesek már nem is repülnek... Meg akik kiesnek a fészkekből...

Azt is könnyen elképzelem, hogy olyan a magyar hang, mint egy árva rigófütty a Kárpátok legsűrűbb erdőjében. Csak akkor hallatszík, ha csend van. És zaj a világ rendje. A figyelmet elterelő zaj.

*

Sors, sors, magyar sors, a kis kolóniánk nem leírt törvénykönyve, amelynek alapszabályaival élünk. Aki megszege, aki nem fogja fel, aki nem leli benne a békét, az örömet, nem értheti meg e sorsot sem. Néha úgy érzem, csak a lendület hajtja a szekeret. A kezdő lendületet egy meggondolt, erős eszme adta. A leváltás már teljes iramodással beindult. Sok kis lökés húzza tovább. Így nehezebb... Napról-napra új eszméket kell táplálni. A kis tatógó csőrűeket. Egyre sürgetőbb a repülés.

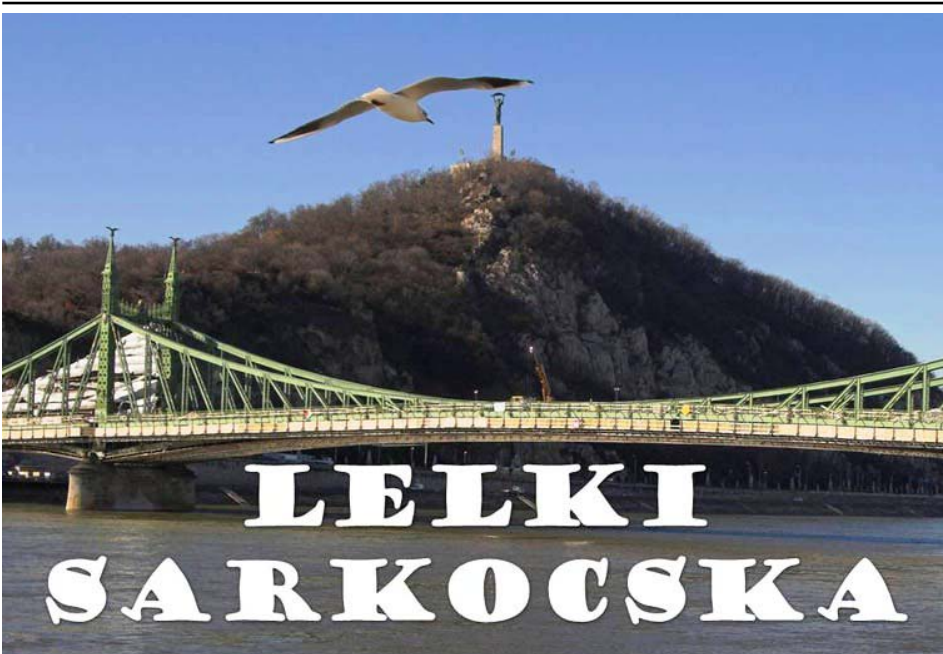
Szeptember 11-én süketítő szárnycsapkodásban volt részem. Egy magyar szombat, de olyan, mint amilyenél álmodnak a táplálékért repülő magyarok! A nyüzsgés oltári volt! Magyar iskola, tanári továbbképző, ricsajos, vicces cserkészfoglalkozás, néptáncpróbák, népi banda gyakorlata, zsúfolt étterem, a vívó szakosztály *asado*-ja, az elsőbálosok keringőgyakorlata, majd este a második irodalmi kávéház, szülők, barátok, látogatók jövés-menése, a felnőtt fiúvezetők csoportja foci meccse...

Mire jóval éjfél után hazakeredtem, egy angyali **rigókórus** ringatott újabb elmerengésben álmaim felé.

Havi kulcsszavunk:

SZÁRNYAKKAL!

Zólyomi Kati

LELKI SARKOCSKA

A föld, hol az élet terem,
a mindent elnyelő sírverem,
a síkság, hegy, tenger, folyó:
öröknek látszik és múló.

Mert ami egyszer végbement,
azon nem másít semmi rend,
se Isten, se az ördögök:
múlónak látszik és örök.

Weöres Sándor

Október

24

18

órákor

MAGYAR NÉPTÁNCMOZGALOM

Az idei Cserkészbálon részt vevő publikum biztos nagyon meglepődött a szokatlan éjféle táncprodukción. Szokatlan nem azért, mert nem lett volna ez elmúlt bálokon is táncbemutató, hanem mert annyira különleges volt. Az egésznek jobb megértésére közöljük az alábbi részletes cikket, hogy mindeki közelebb kerülhessen a Matyóföldön élő népcsoportokhoz, öltözkéhez, szokásaihoz. (Szerk.)

A Kárpát-medencében élő magyar népcsoportokról: Matyóföld a Bükkalján (*)

Trianon óta a magyar élet leállíthatatlan áramlása teljesen érthetően nem egyszer odavezetett, hogy vitathatatlanul az elcsatolt magyarok területének felkapottsága kerüljön az előtérbe. Ily módon éppen az történt, hogy jobban foglalkozott a hagyományosodás a határon kívüli magyar népcsoportokkal való szakmai gyűjtéssel, mint maga az anyaországi népcsoportok ismertetésével, vagyis életfontosságú szokásaik megőrzésével. E folyamat kibontakozását leginkább a hetvenes évek elején kezdődő friss táncmozgalom táplálta. Miközben ez történt, a lecsontított, szenvedő Magyarország népcsoportjai kialakították a még mai napig is híres „Gyöngyösbokrétá” magyarságot ösztönző, öntudatosító, hagyományörző mozgalmat. A matyók ehhez a néhány évtizedig elhanyagolt magyar kultúrához tartozó etnikum részét képzik. Mindenesetre Magyarország egyik nagyrabecsült néprajzi szigetét alkotják.

Az idei cserkészbálon az iceberg apró-szerény, de ki magasló csücskét tekinthette csak meg a néző, a mezőkövesdi menyegző pillanatainak színpadi előadása által...

De valóban mennyit tudunk a matyókról, erről a díszes, régi magyar népcsoportról? A Borsod megye nyugati részén fekvő kicsi, de igen jelentős részéről? A régió három településből áll: az inkább hangzástól közismert Mezőkövesd, valamint Tard és Szentistván. Az Alföld északi részén fekvő község lakóit az 1800-as évektől nevezik matyóknak, illetve „matyófldieknek”. Népművészete, cífrás és díszes népviselete és a világszeret esztétikailag dicséret dús hímzése tette ismertté. Valóban a magyar Honfoglalás ezredéves ünnepségein lebonyolított felvonulások után jutottak a magyar- és főleg a nemzetközi érdeklődés középpontjába. A millenniumi kiállításon pontosan a matyó hímzések szerettek óriási hírnevet maguknak!

A három matyó település viselete

A színes matyó hímzés virágkora az 1860-70-es évektől kezdődik. „Jó életem volt, mert mindig virágok közt voltam” - mondta Kisjankó Bori, ez a mindig mosolygó „íróasszony”, aki csodákat és meséket álmotodt s rajzolta őket halála napjáig. A matyó népművészet királyasszonya volt, aki valóban iskolát teremtett és súlyos, szép örökséget hagyott utódaira. A ki nem nyilatkoztatott végrendelet ott maradt műveiben, s szigorú munkaerkölcs emlékében.

Genetikailag a palócokkal egységes népcsoport, de külön etnikumban sorolhatjuk fel őket. Leginkább vallásuk választja szét a kettőt egymástól. Ez az osztályozási fogalom határozza meg nevüket is. A matyók a Mátyás királytól kapott „mezővárosi rangot” őrzik kincsül, talán nevük eredete is ehhez fűződik, maga a híres „igazságos” országfőnk nevéhez. Szerették Mátyás királyukat, nagyon! Mindenesetre hagyományokba zárt életükkel különleges néprajzi egységet alkottak. Azért még vannak, akik azt állítják, hogy nevüknek csúfos jellege is lehetett, mivelhogy a katolikus vallású matyókat annak idején kissé elkülönítették a környék tömegesen református lakói. Valóban a matyók, a 18.-19. századig nem is nagyon váltak ki szomszédos környezetükből. De a feljebb megnevezett három településből Mezőkövesdnek volt történelmi folyamatossága. Ugyancsak társadalmi gazdálkodási rendje, amely azóta is él.

Valószínűleg az Ellenreformáció idejében kaphattak ismét kellőképes kulturális elismerést. Igen érdekes módon, a matyóföld lakói igazából „summások” voltak, vagyis szegény bérben dolgozó alkalmi szezonmunkások („munkaemigrációs rendszer”), akik vagyonihiányuk ellenére valamilyen módon mégis ki akartak magaslan a többiek közül. Szembetűnőnek számított a viszonylag nehéz megélhetésük és a tarka, csillogó, minden szempontból feltűnő népviseletük. Ahogy ők maguk kijelentették:

„Hadd korogjon, csak ragyogjon!”. A szegény paraszti életmód és a cifra ruházatkodás kontrasztját mindenkortól kihangsúlyozta a matyók pompás megjelenése. Csodálatos formavilágot és színekultúrát mutatnak. http://users.atw.hu/zsikazsu/viselet/matyok_elemei/gyerekekki.jpg

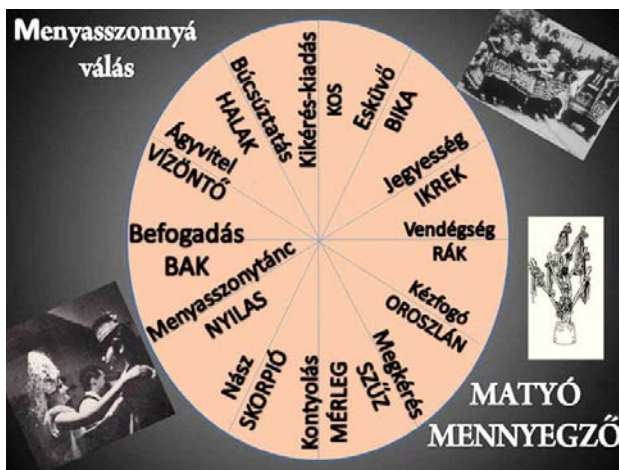
A Kárpát-medence népcsoportjai közt csak az erdélyi Kalotaszegben és a matyó háromszögben viselnek a lányok-asszonyok szinte bokáig érő szoknyát. Mindkét esetben a viselet a női test formás szépségét emeli ki. A mezőkövesdiekéét hosszú, alul sok méter fodros harang alakú szoknya jellemzi, alsó szélén többsoros színes szalagozással. A rövid, testhez simuló felsőrész nyáron vállnál megemelt ujjú vékony, nagyrózsás vagy apró-

virágos anyagból készül, vállkendő takarja s a fellőkő nevet kapja, viszont a hosszú ujjú, bársonyból varrt télit lityának nevezik. A két felsőrész elálló s dúsan kacskaringós, kimerevített derékfodorral van kidíszítve. A szoknyát, férfiaknál bögatyát, elől régen csak egy fekete bökötő fedte, viszont később a sokkal keskenyebb, egyre szélesebben hímzett, alul hosszú rojttal ékesített fekete surc. Ezek a hosszú kötének az elképzelhetetlennél is szebb hímzéssel tündökölnék. A matyó virágmotívumok főszereplője a „rózsa”, a hullámos „levélkör”, a tulipán s a különféle kis mezei virágok. A férfiak ingjei széles „lobogó” ujjait is tömör rózsás hímzés fedi, a végén pedig fehér vagy tarka horgolt csipke a dísz. Mellesük rövid, lehajtott gallérú, gombokkal és zsinórozással kihányt fekete posztóból készül. A fejükön régen „vagányos” oldalra csapott kalapot, később a híres magas „Bárci” kalapot

hordják (az alacsony termetű bíró fia hozta divatba a századfordulón). A kalap egyik oldalára tollat, a másikra rozmarinbokrétát tűznek. A női fejviselet változatos, s mint mindenhol, az élet állapothoz fűződik. Hol pici, csúcsos, szalagos főkötő kerül a kontyra, hol szakállas kendő, hol sátoros kendő, hol a jellegzetes csavarintós (pamutbolyhos) kendő. A mezőkövesdi menyasszony „csináltvirágos” koszorúja pedig egy nagyon magas, csillogó kis kövekkal, búzakalással és fényes gyöngyökkel kirakott viseletdarab.

A matyókról és a lakodalomról...

124 évvel ezelőtt a matyók iránti érdeklődés nem egy kulcsfogalmat hozott létre. Különösen reprezentáló viseletük és szokásaik felébresztették a tudomány érdeklődését is. Vikár Béla a matyóknál kezdett fonográfgyűjteni, amelyet később Bartók és Kodály folytatott. Györffy István, a magyar néprajz tudományának nagy alakja a matyókról írta hosszú ideig tanulmányait. Mint minden nagy érdeklődés, használ is, árt is. A nagyvilág a matyókon keresztül ismerte meg a magyarságot, de a másik oldalon odavonzotta az „üzletet”, amely kihasználta e kultúra különlegességeit.

Az elmúlt hosszú évtizedek alatt a néprajztudomány az összegyűjtött hatalmas anyag rendszerezésével foglalkozott, és ehhez mérten igen kevés időt szentelt annak megértésére. Viszont az utóbbi időkben kezd feloldódni az eddig uralkodó homály. A matyók, szinte sorsszerűen, részei e törekvésnek. Lakodalomuk számos részletének feltárása mozdította elő a teljes ceremónia ősi gondolatvilágának megértését.

Az emberiség történetében az idők folyamán a figyelem „áthangolódik”. Korábbi felfogások, tapasztalatok feledésbe merülnek, az újabb gondban, tragédiában, akár sikerben is. Így szennyeződött el a földgömb is. Ember és természet már helytelenül kapcsolódnak egymáshoz.

A néphagyomány megőrzi a természettel, az étellel összefüggő fogalmakat. A mai ember életében az „ünnepek” egy elhalványuló, szinte eltűnő fogalom. Ünnepek és változások egykor azonos tartalom jelölt. Nemrég a székegyek még „változóknak” nevezték az „ünneplő” viseletüket. Valamikor még a lakodalom volt az emberi élet legnagyobb eseménye.

A leánynak, a „menny-asszonyának” a mennybe menetelének momentuma. A lakodalom helyesebb szóhasználattal „menyegző”, a lány „változása” ünnepe! A lány Vénusz (esthajnali csillag) állapotból Hold (a változás,

az est) állapotba kerül, és ennek megfelelően lecsereéli attribútumait. Pont ezért a lagzi is esti órákban kell történnie. Azonban a vőlegény a Nap szerepkörében funkcionál s e miatt csak „helyetteseivel”, vagyis a „násznap”(Jupiter) és a „vőfély” (Merkúr) által van jelen!

A matyóknál a vőlegény még kezét sem foghatja a lakodalom alatt a menyasszonyával!

A változás elmúlást jelent. Az asszonyt a váló leány „leánysága” mulik el, azért úgy búcsúztatják, mintha temetnék. Elsiratják! A szertartás végén újjászületik: asszonytáncot táncolják. Ezután az újjászületés a násszal, a beteljesüléssel valósul meg, amely az égben, annak is különleges helyén, a mennyben történik meg. Az Atya lakóhelyén.

„Feltették már nekem a koszorút, két bimbója két vállamra borult... Sok vig napom szomorúra fordult... Sírjál, sírjál, szép szűz virág, mert van miért sírnod, mert már elvált az édesanyádtól, édesapádtól, leánybajtársidtól...”

A „menny-asszonyt” ezért kísérik a padlásfeljáróhoz, a szimbolikus mennybe vezető „létrához”. A sámán is létrán közlekedik a különböző világok közt. A vőlegény ebben a szerepkörben az Atya „helyettese”, vagyis a „földi” megbízottja. Teljesen rituális a menyasszony „fektetése”.

„Mikor a menyasszonyt fektetni viszik, akkor a vőlegényt pad alá lökik... jaj édes pártám, gyöngyös koszorúm...”

Az eddigi vizsgálatok egyértelműen mutatják a ceremónia napút-modelljét, a napnak a 12 csillagképen végigvonuló útját, fordulatát, amelyet órákra nézve ősidők óta a „változás” eseményének a számotartására használunk.

SZÉP ÉLETV, CSERKÉSZÉLETV

Hadd zengjen...

EZÉRT A LEÁNYÉRT MIT NEM CSELEKEDTEM

A **Dömötörné Kokron Margit** Alapítvány ötödször adja az öt földrészen élő fiatal magyarok kezébe a Külföldi Magyar Cserkészszövetség és a Connecticuti Magyar Kultúregyesület támogatásával kiadott **népdalgyűjteménynek** egy csokrát. „A magyar népdal... az egész magyar lélek tükré” - írta **Kodály Zoltán**, „hadd zengjen az ének mindenütt, ahol magyarok összejönnek”.

Mint elsősorban fiatalságnevelő szervezet, a KMCSSZ kimagasló szerepet tölt be a külföldi magyarság utánpótlásának nevelésében. A magyar nyelv és kultúra ismeretének elsajátítása céljából a KMCSSZ magyarságismereti tananyagot dolgozott ki, amelynek elsajátítása világszerte kötelező a cserkészeten belül. Ez a népdalgyűjtemény is erősíti ezt a nevelést.

Sokan kérdezték, hogy miért kezdődik minden lemez ezzel a népdallal:

„Ezért a leányért mit nem cselekedtem Hernád fenekéről apró gyöngyöt szedtem, Hernád fenekéről apró gyöngyöt szedtem, A babám fejére gyöngykoszorút tettem.”

Dömötör Gábor így vall erről: *Most, hogy a sorozat végére értünk, úgy érzem, elmondhatom: Braziliában történt, sok évvel ezelőtt, amikor még fiatalabbak voltunk, egy talán naivabb, de tisztább, romantikusabb korban. Az ablaka alatti bokorba bújva, ezt a dalt furulyázva udvaroltam Margónak, jövődöbéli feleségemnek. 38 év múlva, temetésén, ugyanezzel búcsúztam tőle.*

Szeretettel és sok örömmel készítettük a lemezeket, könyvecskéket, és hasonlóan örömmel, köszönettel fogadtuk a sok bátorító, elismerő üzenetet - írja a bevezetőben **Dömötör Gábor**, aki több társsal együtt szerkesztette a sorozatot és válogatta a népdalokat, virágénekeket és népballedákat.

Dömötör Gábor Budapesten született 1938-ban. Hétéves korában hagyta el Magyarországot, három évig Németországban élt, majd családja onnan Braziliába költözött. Egyetemi tanulmányait az USA-ban végezte. Egyike volt azoknak az akkor már Észak-Amerikában tanuló egyetemistáknak, akik az 1957-ben megalakult magyar Diákszövetséghez, az ÉMEFESZ-hez csatlakozva, segítettek a forradalom után elmenekült társaikat. Gábor volt a Purdue Egyetemen megrendezett 2. kongresszus szervezője. Az egyetem befejezése után az IBM brazil vállalatának igazgatója lett, emellett Rio de Janeiro-i és São Paulo-i egyetemeken tanított vállalatvezetést és alkalmazott matematikát.

Sikeres szakmai pályafutása mellett életét a külföldi magyar fiatalság nevelésének, kultúrája megőrzésének szánja. 1963-ban vette feleségül Kokron Margitot. Szabadidejük legnagyobb részét mindketten a Külföldi Magyar Cserkészszövetségben végzett munkájukra szánták. Céljaik között kimagasló helyen a magyar népi értékek megtartása és továbbadása szerepelt. Feleségének halála után az ő nevével fémjelzett emlékalapítványt létesített. Az alapítvány a **Messzi tábortüzek c. népdalsorozat** kiadója, Dömötör Gábor gondozásában. A sorozat első 4 kiadványát, amely egy CD-ből és az azt kísérő, a kottákat és szövegeket tartalmazó könyvből áll, világszerte használják a külföldi magyar közösségek. **Most az ötödik, és egyben utolsó kiadvány kerül a tábortüzek körül éneklő fiatal magyarok kezébe.**

Az öt földrészen élő magyarságot összetartó legszebb népdalokat tartalmazó (CD, kotta és szöveg) kiadványt 20 dollár adomány (plusz postaköltség, amely az USA-ban 3 dollár) ellenében az érdeklődőknek örömmel eljuttatjuk. Megrendelés, felvilágosítás: [Benedekné Micsinay Mária benedek@arnet.com.ar](mailto:benedek@arnet.com.ar) Tel. (54-11) 4799-2527.

Papp László,
New Canaan, CT, USA
A dalokat éneklők: Deák Fruzsina, Geller Orsolya, Havay Viktória, Tintér Gabriella, Törő Ildikó, Balogh Márton, Molnár Zoltán, Naszvagy Vilmos, Pálkás Péter és Schmidt Ferenc gitár, tekerő, lant és citera kíséretében, a Bekecs Együttes közreműködésével. A lemezt kísérő könyv kottagrafikáját Makovecz Pál készítette. A négy nyelvű ismertetés lektorai: Dömötör Éva (angol), dr. Hársi Sarolta (portugál), Pásztor András (magyar) és dr. Grynaeus Péter (német).

Matyó föld...

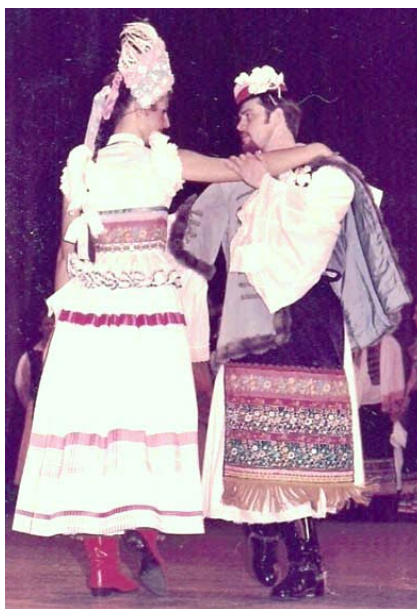
A mezőkövesdi menyegző e szerkezetre épült fel. Még a harmincas években elevenen élő szokás volt köztük, s a gyűjtések eredményeként, több mint 400 magyar lakodalmi leírás áll rendelkezésre.

Így hát, aki 24 évvel ezelőtt (Első Dél-amerikai magyar néptáncalálkozó), vagy néhány hete, a 2010-es 53. Buenos Aires-i cserkészbálon („Virtusélet”) megnézhetette a matyók menyegzőjét, elsajátíthatott magának egy kis darab Magyarországot! Gazdag színeket a pompás viseletekben, szavakat és ősi hiedelmet a népdalok szövegeiből, és elgondolkodhatott azon, hogy mennyi minden „kötődik” meg a mennyben...

Zólyomi Kati

(*) részletek (dölt betűvel) **Falvay Károly** mester korai írásából, és hozzáfűződő gondolataimból.

A menyegző első előadása Buenos Airesben: Fóthy Lumpi és Mágel Sanyi mint menyasszony és vőlegény, a lakodalmi csárdás alatt

Folyt. a 2. oldalról

Még néhány pillanatfölvétel a Fillmore-i Jubitáborból

Fenyőkatedrális (emlékkert)

Látogatás az Emlékkertben

Dr. Némethy György kopjafájának megkoszorúzása. Dr. Némethyné Kesserű Judittól balra Hevesi Nagy Péter, jobbra Lajtaváry Márton, mindketten a Fiú III altáborban. Péter édesapja, valamint Márton nagyapja és nagybátyja (id. és ifj. Benedek László) is itt kapott kopjafát. A baloldali kopjafa Bodnár Gáboré

Dr. Kesserű István emléke is él Fillmore-ban (emlékkert)

A Fiú III altábor csatakiáltása:

Dr. Némethy György Szövetségünk elnöke Cserkészeink vezére Sok táborot levezetett Sok vezetőt kiképzett Író-tudós-kutató Sasszemű kiránduló Fiú III névadó - és ez a csattanó!

Fiú III - Huj!
Fiú III - Huj!
Fiú III - Hajrá!

A Fiú III-as altáborban, Dr. Fogarasi Miklós vezetése alatt külön tiszteletben részesítették a KMCSSZ hosszú éveken át elnökét, Dr. Némethy Györgyöt. A fiúk előtt előbb lett Gyuri életműve is. Nem egyikben marad majd meg valami az ott átértett lelkületből!

Dr. Némethy György altábor zászló három jellegzetes mozzanattal: lombik, hegymászó, sólyom (Gyuri budapesti őrsé). Özvegye Dr. Kesserű Judit és Dr. Fogarasi Miklós

A Cserkész III altábor kapuja ... a Corvina táborhely bejáratánál

MiniHUFÍ

▶ Évtizedek óta majdnem évente megrendeződik a „városi akadályverseny”. Mindig sikeres, mindig más a keretmeséje, mindig új helyeket kihasználva az egész Buenos Aires-i cserkészközösség részt vesz a játékos kiránduláson. Az idén is a KÖRS szervezésében zajlott le. Következő számunkban mesélünk róla!

▶ *A gyökerek és a szárnyak...* Ez az életrend táplálja a magyarság fiataljai szabad, józan jövőjét. „Madarak a torkodból” - a szabadság összes eszköze nem más, mint a szavak kimondása, a szavak leírása, a gondolatok átadása. Gyere el a ZIK 56-os tiszteletadására! Énekel, zenél, megemlékezünk együtt! Október 24-én, 18 órakor, a Hungária dísztermében!

▶ Készülünk Braziliába! 2011. január! A dél-amerikai cserkészkerület hagyományos Jubitábora következik! Készülnek a vezetők, készülnek a csapatok, készülnek a családok! Remek lesz! Érdeklődők forduljanak Lomniczy Mátyás körzeti parancsnokhoz.

▶ A Zrínyi Ifjúsági Kör még egy csoport fiatalokt készülő atkúldeni Magyarországra, az egy éves Balassi Bálint intézet ösztöndíjprogramjára! Szeptember 5-én hét 17 éves diáklány érettségizett, három

tantárgyból. A már segédtsízi táborra szükséges szintű vizsgákon (történelem, földrajz-néprajz és irodalom-magyar nyelv) mindnyájan megállták a helyüket.

▶ **Écsi Gyöngyi** ref. lelkész, tehetséges művész, itt van köztünk Komáromból (Felvidék), kedves 17 éves lányával! Mindketten részt vettek a szombati Kolomp együttes néptáncadásán. Vidámságuk még jobban feldobta a már amúgy is jópofa táncoló társaság kedélyét.

▶ Hálás köszönet **Íjjasné Lindqvist Pia és a regős családok** hozzájárulásáért, mivelhogy adományaik (anyagok, kellékek, dísz tárgyak) által megszülethet az együtt új „magyarbódi” viselete. Ezzel az idén már három szintiszta új táncszámmal gazdagodik a tánc csoport repertoárja!

(ZK)

Nt. Écsi Gyöngyi

magyar református lelképásztornó a Református Egyház presbitériumának meghívására megkezdte kéthónapos szolgálatát köztünk. Ittléte alatt minden vasárnap reggel 10 órakor hirdeti az ígét magyar nyelven. Szeretettel hívnak minden egyes alkalomra mindent, felekezeti különbség nélkül a Református Egyház székházába, Cptn. Ramón Freire 1739, Capital

Zsuzsi íróasztaláról...

Lajtaváryné Benedek Zsuzsi cst. rovata

EGYÜTT vagy KÜLÖN?

Kedves Magyar Tanár Úr!

Ez a kedves megszólítás olyan egyértelműnek tűnik. Valamelyik diák írta tanárának. Igen ám... de egyértelmű, hogy mit akar pontosan mondani?

Kedves **Magyar** tanár úr! Tehát Magyar az a családi neve a tanárnak? Igen, mert nagybetűvel írja azt, hogy Magyar. Ez egy családi név. Viszont:

Kedves **magyar tanár** úr! Ezzel azt szeretné kifejezni, hogy a tanár magyar nemzetiségű, teljesen függetlenül attól, hogy mit tanít. Ha külön írjuk, az a lényeg, hogy honnan származik, magyar tanár, az azt jelenti, hogy nemzetisége magyar. Lehet, hogy lengyelt tanít, spanyolt, vagy angolt.

Azonban ha azt írjuk, hogy „Kedves **magyartanár** úr!” Itt már tudjuk, hogy szaktárgya a magyar, hogy ez a tanár a magyar nyelv tanításával foglalkozik. Ti van argentin magyartanár: argentin nemzetiségű tanár, aki a magyar nyelvet tanítja. A ZIK-ben sok van belőlük! Az egybeírás és a különírás rejtelméről sokat tanít nekem Hernádi Sándor, egy magyar magyartanár!

Fordításoknál felmerül a kérdés, hány szóból áll a szöveg:

„**Megvan** a család öröme. Dezsőt felvették az egyetemre. Mindenki **meg van** vele elégedve.”

Kezdődik a vita. Az első megvan: egy szó? két szó? Hát bizony egyben kell írni a **megvan, megvolt, meglesz, meglelt, meglenne** igealakokat, ha önállóan, egymagukban használjuk őket a mondat állítmányaként (*predicado*). Az az ige, hogy „**megvan**” annyit jelent: létezik, és ezt egybeírjuk. Példák: **megvan** rá a lehetőség. **Megvolt** bennük a jószándék. **Meglesz**, amit kívánt.

Mi történik a második „meg van vele elégedve” szószerkezettel? Ha egyszer együtt kell írni, akkor máskor is együtt írjuk. Nem igaz? Erre a válasz az, hogy NEM!

Miért nem? Mert ebben a második esetben a „meg” igeikötő nem arra vonatkozik, hogy van, hanem arra, hogy **elégedve**. A „van” szócska éppen szétszedi azt a melléknévi igenévet (*participio*), hogy megelégedve. A lényeg most az, hogy megelégedve, nem pedig az, hogy megvan.

Hogyha hasonló esetekben kételyeink támadnának az egybeírást illetően, alakítsuk át tagadó mondatát:

Meg van elégedve: nincs **megelégedve**

Meg van főzve: nincs **megfőzve**

Megvan az étel: nincs meg az étel.

Megvan a válasz: nincs meg a válasz

Meg van szóva: nincs **megszóva**

Így világos, ugye, hogy a **meg** szócska kihez tartozik. Amikor a létigehez tartozik, hogy van, akkor egybeírjuk, amikor látjuk a tagadó mondatban, hogy a melléknévi igenévhez tartozik (*megelégedve*) akkor tudjuk, hogy külön kell írni.

De ez nem minden! Olyan sokszor kételkedem én is, hogy most egybeírom vagy sem?

Ugye említettem már az igeikötőket. Ez egy szótag, amit az igehez kötök (tehát **egybeírom, hozzákötöm**) és az ige más tartalmat kap. Például „megyek”. Ez az ige haladást fejez ki, haladok. Viszont ha felmegyek, akkor felfelé haladok, ha lemegyek, akkor lefelé haladok, kimegyek, akkor valahonnan kifelé haladok, stb.

Eddig érthető. De vegyük azt az igét, hogy „fogad”. Elfogad, befogad: ezek egyértelműen igeikötők. És mi történik azzal, hogy „**szót fogad**”? Ez is igeikötő? Egybeírom? Igen? Nem? Miért? **Különírom!** Mert ebben az esetben nem egy igeikötő, hanem egy tárgyeset kapcsolódik az igehez. Mi az, hogy „tárgyeset”? Egy főnév, amelynek van T betűje. „SzóT”: ez tárgyeset. Ilyenkor nem írjuk együtt.

Néhány példa: „**kezeT**“ fog, „**tüzeT**“ gyújt, „**színT**“ vall, „**számoT**“ vet, „**rendeT**“ rak. Ezeket külön írjuk!

És hogyan írom azt, hogy **kézbe vesz? munkába lép?** Külön? Igen! Külön! Miért?

„MAGYAR” ÉLETÜNK SZÍNEI

Budapesti tudósítók:
Espinosa Dr. Benkő Teri cst. és Espinosa José Vicente st.

Mindig is tudtam, hogy a magyar nép nosztalgikus nemzet, most már azt is tudom, hogy egy kicsit szomorú és „panaszkodó”. A nosztalgiában van valami szép is. Elgondolkodunk, felelevenítjük a régi, kedves emlékeket és akár erőt is meríthetünk belőle. A múlt ihletet is nyújthat a jelenben elének kerülő megoldandókhöz.

A szomorúság sajnos már nem válik annyira a segítségünkre, no meg az állandó panasz...

Az is igaz, hogy egyben a legtöbb magyar, akitől megkérdezem, mi zavarja, ill. mit változtatna meg a magyarokban, a „panaszkodást” említi. Többen említették ezt mint a magyar betegséget. Szeretnék egy pozitívabb, mosolygósabb, közvetlenebb társadalmat, de persze ezt nehéz elérni egyik napról a másikra. A beidegződés erős. Pedig mennyire fontos az öröm az életünkben, a boldogság, az elégedettség. Meggyőződésünk, hogy ez kifejezetten hozzáállás kérdése. Mindig van és lesz olyan, aki jobban van nálunk és olyan is, aki szerencsétlenebb. A kérdés az, miképpen látjuk a poharat: félig tele, vagy félig üresen?

Mindenképpen a pozitív megközelítést választjuk. És úgy érezzük, hogy egyre többen gondolják így. Legalábbis a fiatalabbak között...

Olyan szép a városunk, Budapest! Már lassan öt éve lakom itt és még mindig sok a felfedező látnivaló, az ismeretlen, hangulatos kis utcák, az aprócska terek, a sokat mesélő házak, belső udvarok... No meg a régi és új kávézók, éttermek. Igaz, hogy keresni kell, de még mindig sok az ingyenes és mégis igényes kulturális program.

Mivel is vádolják sokszor Budapestet? Piszkos... „büdöspesztnek” is becézik... Ez sajnos igaz. De ki tehet róla? Mi, csakis mi, budapestiek! Ott van az a rengeteg szemetes, az utcasarkoknál, a buszmegállóknál.

Mert az a szó, hogy „**kézbe**” az **határozószó** (egy határozószó arra a kérdésre felel, hogy **hol? hova? honnan?**). Tehát, amikor egy főnévhez hozzátoldok olyat, hogy **ba/be/ban/ben/ból/ből/ra/ról/tól/től**, és egy határozószó keletkezik, akkor ezeket külön írjuk az igétől.

Szóval akkor: **szóba** kerül, **tollba** mond, **vitába** száll, **frászba** esik, **végére** ér, **szívére** vesz, **útnak** indul, **valóra** vált, **számon** kér, **zokn** vesz, **férjhez** megy, **kézhez** kap, **sírva** fakad, **porrá** ég. Ezeket külön írjuk!

Nos, foglaljuk össze:

1) **Igekötőket** egybeírjuk az igével. Böngésszük végig az igeikötőket: **abba, agyon, alá, át, be, bele, egybe, el, ellen, elő, előre, fel, félbe, félre, felül, fenn, hátra, haza, helyre, hozzá, ide, jóvá, keresztül, ketté, ki, kölcsön, körül, közbe, közre, közé, külön, le, létre, meg mellé, neki, oda, össze, rá, rajta, széjjel, szembe, szerte, szét, tele, tova, tönkre, túl, újjá, újra, utána, utól, végbe, véghez, végig, végre, viszont, vissza.**

2) Ha az igei részhez határozószó kapcsolódik, különírjuk: **szívére** vesz.

3) Ha az igei részhez tárgy kapcsolódik, akkor különírjuk: **rendet** teremt.

Nagyon nehéz a magyar helyesírás. Én is ahányszor írok, mindig tanulok valami újat. De ahhoz, hogy írjak, mindig arra van szükségem, hogy olvassak. Olvasás nélkül nincs írás. Az olvasás adja az ihletet, a kedvet, az erőt, a tudatot ahhoz, hogy írjak. És amikor olvasok, akkor döbbenek rá egy-egy szabályra, akkor veszek észre olyasmint, amin aztán gondolkodom, amit aztán böngészek, ami segít, hogy helyesebben írjak.

Zárógondolatként, hadd idézzem Kodályt:

„A magyart is tanulni kell, még született magyarnak is. Ha nem csiszolja, újítja folyamatosan, berozsdásodik.”

Ne hagyjuk, hogy berozsdásodjon!

Ami az íróasztalon maradt:

„Azt a nyelvet, amelyet örökbe kaptunk, át kell adnunk utódainknak. Nem lehetünk hanyag kényelemszeretők vagy igénytelenek. Ránk tekintenek, megmérnek minket a későbbi századok”. (Kosztolányi Dezső)

Forrás: Hernádi Sándor „Helyesen, szépen, magyarul”

Ha a szemét a földön landol, ki a hibás? Persze, könnyű Bécs tisztaságáról beszélni, de nem *Bécsről* vagy *Budapestről* van szó, hanem az ott lakókról!

Túl szürke, szomorú... hát ez is igaz egy picit, főleg télen. Mi legyünk akkor színesek, próbáljunkunk mi egy tavaszi mosollyal!

Az emberi kapcsolatokkal is beválik a pozitív gondolkodás. Mi mindenkinek köszönünk az épületben. Az elején volt, aki csak ránk nézett, de lassacskán mindenki visszaköszön. Azok is köszönnek, sőt beszédbe elegyednek velünk, akik más, régebbi szomszédal nem teszik ezt. Mi vagyunk a szimpatikus „latin” család, akiknek hajas babájuk van...

Sajnos az üzletek többségében (talán kivétel a nagyon turisztikai zónák) a rossz modor uralkodik. Nem a vevő a fontos, mi kell, hogy hálásak legyünk, hogy ők hajlandók eladni nekünk valamit! Ez nagyon bosszantó, de szerintem nagyon lassan ez változóban van. Addig is a kicsit erőltetett mosollyal többre jutok, mint a gorombaság viszonzásával... nem mindig könnyű ezt betartani...

Összegezve, Budapest gyönyörű város, erősségekkel és gyöngeségekkel. Messze több pozitívummal, mint negatívummal. Mi látunk benne fantáziát, látjuk, mit lehetne elérni, megvan a bennrejlő erő és csillogás, csak a felszínre kell hozni!

HUNGÁRIA
MAGYAR EGYESÜLET
Pje. Juncal 4250
(1636) Olivos
4799-8437 4711-0144

ELNÖK: ZÖLDI MÁRTON mzoldi@dls-argentina.com.ar
Vezetőségi gyűlések a hó 1., 3. és 5. szerdáján.
Választmány: Páros hónapok 3. szerdáján.
Titkárság: Rugonyi Attila
Szerda, csütörtök, péntek 19.30 - 21.30 / szombat 15 - 18 óra
hungariabuenosaires@gmail.com
Étterem: Hétköznap (hétfő kivételével) 18-tól éjfélig
Hétfőn ebéd és vacsora. Asztalfoglalás Sr. Omar

SZEMELVÉNYEK A HKK KÖNYVTÁR KATALÓGUSÁBÓL
(összeállítja Kádárné Bonta Anikó)
Club Hungaria - Pje. Juncal 4250, 1.em., Olivos - 4799-8437 **Nyitva a hó 2. és 4. pénteken** 19 - 21 óráig

51 Zilahy Lajos: A lélek kialszik
693 Carpentier, Alejo: A fény százada
803 Verne, Gyula: Antifer mester csodálatos kalandjai
881 Értavi Baráth Kata: Történelem: kitűnő (56-os szabadságharc)
1250 Mikes György: Egy híján húsz. Napló és útirajz
1950 Pongráz Gergely: Corvin köz - 1956
2287 Cronin, A.J.: Réztábla a kapu alatt
2812 Hemingway, Ernest: A Kilimandzsáró hava
3015 Andorka Rudolf: A madridi követségtől Mauthausenig. Napló: 1938.nov.-1939.dec. és 1941.nov.-1943.ápr.
3426 Moldova György. Negyven prédikátor
3831 Méray Tibor: Nagy Imre élete és halála
4252/3 Darwin: Egy természettudós utazása a föld körül I.-II.
5311 Csoóri Sándor: Nappali hold
5312 Anderle Ádám (szerkesztő): A láthatatlan nép. Cigányok Szibériai fűlszigeten és Latin-Amerikában
5313 Szalay Róbert: 1956. Ami a történelemlényvekből kimaradt. A forradalom igaz története
En castellano
S-111 Mercier, Barton, Sztáray, Schreiber, Palóczi-Horváth: La revolución popular húngara (1956).
Hechos y documentos
DVD
DVD-12 1956. La revolución húngara (documental)
DVD-15 Szabadság, szerelem: 1956 (Fenyő Iván, Dobó Kata)